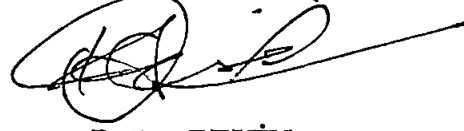

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim. 01/2/2024

Doğan BEKİN**İstanbul Milletvekili**

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 2-2-2024	Esas No: 2/1979

10

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
0 1 Şubat 2024
Numara:

0 1 Şubat 2024
1371678

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanarak Kamuda çalışma hayatına başlamak isteyen on binlerce kişi bulunuyor. Bu kişiler, kamu kurumlarında hizmet edebilmek ve mesleklerini icra edebilmek adına bin bir zorluklarla karşılaşmaktadır. Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) hazırlık aşamasında gecelerini gündüze katarak maddi ve manevi olarak harcadıkları emeklerin karşılığı sınavda başarılı olmaktan geçmektedir. KPSS'yi kazandıktan sonra da yapılan atamalar ile kamuda çalışma hayatına başlamak için çaba harcamaktadırlar. Yazılı sınavda başarısı ne kadar yüksek olursa olsun sözlü sınav ya da mülakat gibi engeller ile karşılaşmaktadırlar.

Bilindiği gibi mülakat, yazılı sınav objektifliği karşısında sübjektif değerlendirme içerdiği için güvenilirliği tartışmalı ve insan faktörünün etkisinin olduğu bir ölçme ve değerlendirme yöntemidir. Mülakat komisyonlarında yer alan bir üyenin dahi yanlı, taraflı ve sübjektif değerlendirmesinin ölçme ve değerlendirmenin güvenilirliğini zayıflatacağı bilimsel olarak ortaya konulmuş bir gerçektir.

Bununla birlikte Kamu Kurumlarında liyakatsiz bir şekilde yapılan atamaların ve kadrolaşmaların başında da “Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği” sınavları yönetmeliklerinden sonra yapılan mülakatlar gelmektedir. Uzun yıllardır kurumlar tarafından yapılan “Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği” mülakat sınavlarındaki ayrımcılıklara şahit olmaktayız.

Yargı kararlarına yansıdığı şekilde ölçme ve değerlendirme ihtisası almamış kişilerin Mülakat Komisyonlarında görevlendirilmesi birçok mülakatın iptal edilme gerekçesini oluşturmaktadır. Değerlendirme ve puanlamadaki tutarsızlıklar Komisyon üyelerinin bu işi yapmaktan ne kadar uzak olduğunu gözler önüne sermiştir. Dava konusu olan mülakatların tutanakları incelendiğinde; Komisyon üyelerinin “nitel değerlendirmelerinin” sayısallaştırmasında yaşadığı sorunlar mülakatların sonuçlarını doğrudan geçersiz kılmaktadır. (Orta değerlendirmesinde bulunup 15 puan üzerinden bir komisyon üyesi 5 puan verirken bir diğer 10 verebilmektedir vb.)

Yine dava konusu olan mülakat tutanakları incelendiğinde; somut kriterler bakımından komisyon üyelerinin aynı adayın aynı soruya verdiği yanıtları farklı farklı değerlendirmeleri geçersiz kılmaktadır. Mülakatların hukuksuz ve adil olmayan bir şekilde “Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği” sınavlarına etkisi göz önüne alındığında birçok aday yazılı sınava yeterli motivasyonla hazırlanamamaktadır. Mülakat komisyonları, adayın başarısı üzerinde doğrudan etkide bulunabilmektedir. Adayı yönlendirmeleri, mülakat atmosferi tüm adaylara eşit olmadığından mülakatın güvenilirliği doğrudan azalmaktadır.

Yargı kararlarında da görüldüğü gibi yazılı sınav sonrasında yapılan sözlü sınav veya mülakatlarda yaşanan pek çok olumsuzluk güven sarsıcı boyuta ulaşmıştır. Özellikle Kamu Kurumlarında kadrolaşmanın önü açılarak, torpil kavramı mülakatla eşdeğer haline gelmiştir. Bu durum liyakatsiz atamaları ve kadrolaşmayı beraberinde getirdiği gibi yanlı ve yanlış uygulamalara zemin oluşturmuştur.

Kamuda işe alımlar ile görevde yükselme ve unvan değişikliğinde uygulanan mülakatlar; her ne kadar kamu hizmetinin daha kaliteli hale getirilmesi amacıyla getirilmiş olsa da, uygulamada bu durum söz konusu olmamaktadır. Genel itibariyle uygulama kendine yakın olanı kamuya alma, kendine yakın olan memurları yükseltme ile sonuçlanmaktadır. Bu durum da bir yandan kamuya alımlarda adaletsizliğe neden olurken, kamuda yükselme ve unvan değişikliği kısmında ise çalışma barışını bozan bir durum teşkil etmektedir.

Bugün iktidara yakın olanlar için bir fırsata dönüşen sözlü sınav ve mülakatlar yarın iktidar değiştiğinde başkalarının fayda sağladığı bir araca dönüşeceği aşikardır. Kamu Kurumlarının siyasi olarak kadrolaşması kamu kurumlarındaki işleyişi, çalışma hayatındaki hiyerarşik ilişkileri de doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla Kamu Kurumlarına yapılacak olan atamalarda KPSS puanı baz alınarak emeğin hakkının öncelikli olacağı, adil atamaların kişilere göre değil başarı puanına göre esas alınacağı bir sistemle düzenlenmelidir.

Kanun teklimizdeki gerekçemizde açıkça ifade ettiğimiz şekilde, ayrımcılığın, kadrolaşmanın, torpilin aracı olan mülakatların kaldırılması kamu hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesine, çalışma hayatındaki güvenin yeniden tesis edilmesine katkı sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Devlet Kamu Hizmet ve Görevlerine Devlet memuru olarak atanacak kişilerin yazılı sınavlara girerek, başarılı olmaları sonuçlarına göre yerleştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Devlet Kamu Hizmet ve Görevlerine Devlet memuru olarak atanacak kişilerin yazılı sınav sonuçlarına göre yerleştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Mülakatların ağırlıklı olarak Anayasamızın eşitlik ilkelerine aykırı, hukuksuz ve objektif olmayan bir şekilde “Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği” sınavlarına etkisi göz önüne alındığında, subjektif değerlendirmeler nedeniyle güvenilirliği tartışmalı ve insan faktörünün doğrudan etkisinin olduğu bir ölçme ve değerlendirme yöntemi olan sözlü sınavların kaldırılarak liyakatsiz ve taraflı atamaların uygulamadan çıkartılması, gerek kamu hizmetlerinin devamlılığı ve gerekse kamu personel kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve kamuya olan güveni olumsuz yöndeki etkilerini ortadan kaldırması öngörülmektedir.

MADDE 4- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 5 -Yürütme Maddesidir.

DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sınavı” ibaresi “yapılacak yazılı sınavı” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “Sınavların” ibaresi “Yazılı sınavların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 657 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sınav” ibaresi “Yazılı sınav” şeklinde, “sınav komisyonlarının” ibaresi “yazılı sınav komisyonlarının” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “sınav” ibareleri “yazılı sınav” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 657 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “sınav” ibareleri “yazılı sınav” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “sınavlara” ibaresi “yazılı sınavlara” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.